

Idees

'Une médaille catalane'

El dimarts dia 12 d'agost, força al començament dels Jocs Olímpics de Pequín, vaig comprar *L'Indépendant* a la botiga de Bolquera, a la Cerdanya francesa. Obrien l'edició a tota portada amb un titular que em va sorprendre: *Une médaille catalane*. Jo anava seguint els Jocs a través de TV3 i no va ser fins molts dies més tard, amb la de Gervasi Deferr, que s'hi va anunciar l'arribada de la primera medalla catalana. Quina era, doncs, aquesta medalla de la qual com a català em podia sentir orgullós i que m'anunciava amb tot luxe tipogràfic *L'Indépendant*? Doncs la guanyada per Frédéric Bousquet, un nedador rossellonès, del Soler, que havia fet el tercer relleu del quatre per cent francès, que va obtenir brillantment la medalla d'argent darrere dels Estats Units en la cursa que molts van anomenar cursa del segle. Per cert, el seu relleu va ser el millor de França, perquè

Vicenç Villatoro

Escriptor

rent, no gens problemàtica. En qualsevol cas, no confrontada al fet de ser francès. *L'Indépendant* pot ser independent, però no és precisament independentista. Titulaven "Une médaille catalane" de la mateixa manera que *La Verdad de Múrcia* hauria titulat "Una medalla murciana" si s'hagués escaigut, que no sé si es va escaure. Subratllar que la medalla de Bousquet era catalana no passava de ser –ni més ni menys– que una exhibició d'orgull local, sense cap matis reivindicatiu. Deien que era una medalla catalana perquè era veritat, per-

Frédéric Bousquet a Pequín.

va saltar a la piscina en segon lloc i va passar el testimoni a l'últim rellevista en primera posició. Una medalla catalana, doncs, no gens marginal ni exòtica. En la cursa del segle.

Que ningú no s'enganyi. El titular de *L'Indépendant*, des de Perpinyà, no era un gest de revolta pancatalanista. No era ni tan sols un gest de revolta. Es presentava la catalanitat de Bousquet com una cosa natural, clara, transpa-

què era evident, però també perquè no veien cap contradicció entre ser català i ser francès, com *La Verdad* no en veu entre ser murcià i ser espanyol.

Però en qualsevol cas, que *L'Indépendant* titulés "Une médaille catalane" i que la major part dels mitjans barcelonins no la reconeguessin com a tal, no se'n fessin ressò, la ignoressin fins al punt de considerar primera medalla catalana una que va arribar uns

quants dies després, ens il·lustra sobre unes quantes coses curioses. O que ens semblarien curioses si no fossin transparents per quotidianes. Banals, per constants. La primera: fins a quin punt això dels Jocs Olímpics organitzats per estats són un esdeveniment hiperpolititzat, hipertenyit de nacionalisme, que als catalans del sud se'ns demana que ens entusiasmem amb la medalla d'un senyor o d'una senyora de les Canàries –del tot respectable i amb tot el mèrit del món– i no es comprendria que ens emocionéssim amb la medalla d'un senyor del Soler que els seus conciutadans i probablement ell mateix es considera català. I francès, d'acord. Però també català.

La segona cosa a subratllar és fins a quin punt els catalans hem aconseguit generar un tòpic sobre nosaltres mateixos que són exactament als antípodes de la realitat. Hem generat el tòpic de ser uns garreps, uns interessats, uns preocupats només pels diners, i resulta que en nom de la solidaritat transvasem diners a cabassos cap a les Espanyes. Hem generat el tòpic del pancatalanisme, de l'imperialisme català, de voler-nos-ho apropiat tot i a la pràctica fem tot el contrari. TV3 va considerar la primera medalla catalana la de Deferr, com si li diguéssim tots plegats a Bousquet i a *L'Indépendant*: vosaltres us penseu que sou catalans, us en dieu i ho proclameu, però nosaltres no us acceptem com a tals, us neguem la catalanitat; catalans només ho som nosaltres. Posats a no apropiat-nos res, com a catalans, no tan sols no vam considerar ni una mica nostra la *médaille catalane* de Bousquet, sinó que ni tan sols ho vam fer parcialment amb les medalles de Joan Llaneres, mallorquí que s'està a la Garrotxa i que per tant viu, treballa i deu pagar fins i tot alguns dels seus impostos a Catalunya. El tòpic diu –per exemple, a València– que volem fer catalans fins i tot aquells qui no en volen ser. La realitat diu que no acceptem com a catalans ni tan sols tots aquells qui se'n proclamen.

En qualsevol cas, són també les paradoxes d'uns jocs ben poc olímpics, nascuts perquè competissin els atletes i convertits en una competència entre banderes. Entre les banderes amb tots els ets i uts dels estats constituïts, naturalment.